

20.7.2020

Keliber Oy
Toholammintie 496
69600 KAUSTBY

KONTAKTMYNDIGHETENS MOTIVERADE SLUTSATS OM MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN FÖR LITIUMKEMIFABRIKPROJEKTET

Den projektansvarige har den 6 mars 2020 lämnat in en miljökonsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (nedan NTM-centralen).

UPPGIFTER OM PROJEKTET OCH FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Projektets namn

Litiumkemifabrik, Karleby

Den projektansvarige

Keliber Oy, kontaktperson Kari Wiikinkoski

MKB-konsult

Envineer Oy, kontaktpersoner Toni Uusimäki och Heli Uimarihuhta

Beskrivning av projektet och alternativ

Keliber Oy är ett finskt gruvbolag vars syfte är att producera speciellt ren litiumhydroxid för litiumbatterimarknadens behov. Som råvara i litiumkemifabriken används spodumenkoncentrat som produceras i bolagets anrikningsverk i Kalavesi i Kaustby (130 000 t/a) samt spodumenkoncentrat från utlandet (130 000 t/a). Det spodumenkoncentrat som produceras i Kalavesi anrikningsverk i Kaustby bryts i bolagets gruvor i Mellersta Österbottens litiumprovins. Från Kalavesi anrikningsverk transporteras koncentratet per landsväg till kemifabriken. Koncentratet från utlandet transporteras sjövägen till Karleby Hamn och vidare längs fabriks- och hamnområdets vägar till kemifabriken.

Kemifabriken i Karleby ligger på området Kokkola Industrial Park (KIP), dvs. Karleby storindustriområde.

I kemifabriken omvandlas spodumenkoncentratets kristallstruktur vid hög temperatur till β -spodumen i β -form (betaform), varav framställs litiumhydroxid i en hydrometallurgisk process. Produktionen av litiumhydroxid uppgår till cirka 25 000 ton

per år. Slutprodukten har efter bedömningsprogramfasen ändrats från litiumkarbonat till litiumhydroxid.

Som sidoström vid kemifabriken uppkommer analcimsand, cirka 420 000 ton per år. I processen uppkommer avloppsvatten, cirka 136 000 m³/a (ca 17 m³/h), som indunstas. Vid indunstningen uppkommer en indunstningsrest (ca 0,2 m³/h, dvs. ca 1 800 t/a), som levereras för behandling till en aktör som har tillstånd för detta.

Alternativ som ska bedömas:

Alternativ ALT0: litiumkemifabriken förläggs inte till KIP-området i Karleby. Fabriken byggs på Kalavesiområdet i Kaustby, på samma område som anrikningsverket. Ett separat MKB-förfarande för en placering av anrikningsverket och kemifabriken i Kalavesi genomfördes 2016-2018. I MKB-förfarandet var kemifabrikens slutprodukt litiumkarbonat.

Alternativ ALT1: litiumkemifabriken placeras på KIP-området i Karleby. Av spodumenkoncentratet (ca 260 000 t/a) tillverkas litiumhydroxid, ca 25 000 t/a, i kemifabriken. I processen uppkommer analcimsand (ca 420 000 t/a) som utnyttjas i Karleby Hamns hamnkonstruktioner. Avloppsvattnet behandlas genom indunstning.

Alternativ ALT3: litiumkemifabriken placeras på KIP-området i Karleby. Processen, produktionsmängderna och avloppsvattenbehandlingen ordnas på motsvarande sätt som i alternativ ALT1. Analcimsanden som bildas i processen utnyttjas i hamnkonstruktionerna och i de tillståndspliktiga fältkonstruktionerna på KIP-området. Dessutom transporteras en del av den till någon annan plats som har tillstånd att utnyttja eller ta emot materialet.

Efter MKB-programfasen har alternativ ALT2 införlivats i alternativ ALT3.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning

NTM-centralen har ansett att litiumkemifabrikens verksamhet förutsätter förfarande vid miljökonsekvensbedömning med stöd av 3 § 2 mom. i MKB-lagen (252/2017), eftersom projektet, med beaktande av de sammantagna konsekvenserna av olika projekt, sannolikt kan medföra miljökonsekvenser som till sin natur och omfattning är betydande.

Bedömningsprogrammet för projektet lämnades in den 12 januari 2018 och ett kompletterat program den 19 april 2018. Kontaktmyndigheten gav sitt utlåtande om bedömningsprogrammet den 21 juni 2018. Konsekvensbeskrivningen lämnades in den 6 mars 2020.

Konsekvensbeskrivningen är den projektansvariges bedömning av projektets sannolika betydande miljökonsekvenser. Närmare bestämmelser om konsekvensbeskrivningens innehåll finns i 4 § i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017). I konsekvensbeskrivningen beskrivs bl.a. de olika projektalternativens betydande miljökonsekvenser, sätten att lindra dem samt förslag till att begränsa eller förebygga miljökonsekvenser. Efter att ha satt sig in i konsekvensbeskrivningen utarbetar kontaktmyndigheten en motiverad slutsats om projektets betydande miljökonsekvenser.

Samordning av miljökonsekvensbedömningen och andra förfaranden

Bedömningsförfarandet har inte kombinerats med förfaranden enligt andra lagar.

ORDNANDE AV DELTAGANDE OCH SAMMANDRAG AV UTLÅTANDENA OCH ÅSIKTERNA OM KONSEKVENSBESKRIVNINGEN

Information och samråd

En finskspråkig kungörelse om konsekvensbeskrivningen har publicerats i tidningen Keski-Pohjanmaa och en svenskspråkig i Österbottens Tidning.

Kungörelsen var framlagd under tiden **26.3 – 22.5.2020** på Karleby stads webbplats www.kokkola.fi. Kungörelsen och konsekvensbeskrivningen har varit framlagda i NTM-centralen i Södra Österbottens verksamhetsställe i Karleby (Kallestorg, Långbrogatan 15, 67100 Karleby) samt på webbplatsen https://www.ymparisto.fi/sv-FI/Arendehantering_tillstand_och_miljokonsekvensbedomning/Miljokonsekvensbedomning/MKBprojekt/Karleby_litiumkemifabrik_Karleby.

På grund av coronavirusepidemin har det inte ordnats något möte för allmänheten om konsekvensbeskrivningen, men det har gjorts en elektronisk presentation av bedömningarna på webbplatsen: https://www.ymparisto.fi/sv-FI/Arendehantering_tillstand_och_miljokonsekvensbedomning/Miljokonsekvensbedomning/MKBprojekt/Karleby_litiumkemifabrik_Karleby.

Utlåtanden om konsekvensbeskrivningen begärdes av följande aktörer: Elbas, Harrbådas, Rummelös och Sandstrands villaförening rf, Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk, Mellersta Österbottens förbund, Mellersta Österbottens Ornitologiska förening, Mellersta Österbottens miljöhälsovård, K.H. Renlunds museum – landskapsmuseum, KIP ry, KIP Service Oy, KIP Infra Oy, Karleby Energi Ab, Karleby Fiskaregille, Karleby stad och stadens miljötjänster, Karleby Hamn, Kokkolan seudun Luonto ry, Kokkolan suurteollisuusalueyhdistys, Karleby Vatten, Transport- och kommunikationsverket Traficom, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, Forststyrelsen / Österbottens naturtjänster, Museiverket, Neste Oil terminalen i Karleby, Finlands naturskyddsförbund Österbottens distrikt rf, Tetra Chemicals Europe Oy, Vasa nödcentral, NTM-centralen i Egentliga Finland, VR-Group Ab / VR Cargo, Trafikledsverket, Ykspihlajan asukasyhdistys, Yara Suomi Oy fabriken i Karleby och Öja fiskelag.

Dessutom begärdes kommentarer av NTM-centralen i Södra Österbotten, enheten för områdesanvändning och vattentjänster, naturskyddsmyndigheten, enheten för vattenresurser och miljöskyddsmyndigheten samt ansvarsområdet för trafik och infrastruktur.

Sammandrag av utlåtanden och åsikter

Det kom 11 utlåtanden och 1 åsikt om konsekvensbeskrivningen. De olika enheterna vid NTM-centralen i Södra Österbotten lämnade 3 expertkommentarer. Utlåtandena, åsikten och expertkommentarerna ingår i sin helhet i bilaga 1 (med undantag av personuppgifter och bifogat material).

CABB Oy konstaterar att de södra bassängkonstruktionerna på Karleby storindustrialområde (KIP) utgör en väsentlig del av konstruktionerna för avledning av avloppsvatten från områdets fabriker och av kylvatten som leds ut i havet, det gällande miljötillståndet och riskhanteringen i en eventuell olycksituation. Igenfyllning av bassängkonstruktionerna R804/1, R804/2 och R804/3 till exempelvis fältkonstruktioner eller hamnområde har negativa konsekvenser för CABB Oy:s verksamhet genom att möjligheten att använda miljövänliga avfallsbehandlingsmetoder begränsas.

Fylls bassängerna igen hindras också avledningen av kylvatten, dagvatten samt sådant avloppsvatten som leds ut i havet från bassängerna via det så kallade bräddavloppet, eftersom bassängerna hamnar mitt på torra land. Det måste finnas ett avlopp från bassängerna till havet och det måste vara tillräckligt dimensionerat, för om vattenytan stiger avsevärt i bassängerna kan det leda till att vattnet strömmar tillbaka till fabriken längs företagets utloppsledning.

Om analsimsand används i hamnens fyllnadskonstruktioner kan det hända att den blandas med bottenlammet och genom diffusion kan föroreningar från analsimsanden tränga genom banken. Fabrikenas havsvattenintag ligger inom fyllnadsområdets influensområde och i en sådan situation måste vattenkvaliteten säkerställas.

CABB Oy föreslår att den transportväg som analsimsanden som angetts i konsekvensbeskrivningen ändras från Svavelsyravägen till Kemiravägen-Outokumpuvägen, för att dammet från transporter inte ska nå CABB Oy:s produktförpackningar. Flyttningen påverkar också säkerheten för dem som färdas. I utlåtandet frågar man också om den mängd släckvatten som behövs vid en brand i litiumkemifabriken kan vara så stor att man måste räkna med den i bassängerna på det södra storindustrialområdet.

Elbas, Harrbådas, Rummelös och Sandstrands villaförening rf konstaterar att man fortfarande är av samma åsikt som i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet.

Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk påpekar att området ligger i omedelbar närhet av ett grundvattenområde, så i en eventuell olycksituation nås grundvattenområdet av konsekvenserna. Det måste finnas tillräcklig tillgång till släckvatten och det måste fås från tillräckligt många punkter. Släckavloppsvattnet måste beaktas i miljötillståndet och det måste finnas tillräcklig kapacitet att ta vara på det. Objekt i grannskapet som orsakar särskild fara kan i en eventuell olycksituation orsaka kraftig värmeutstrålning och det är också möjligt att giftig gas sprider sig från TFÄ-bangården till Kelibers område i en olycksituation. Räddningsverket måste garanteras tillträde till objektet via minst två av varandra oberoende vägar.

Mellersta Österbottens förbund anser att konsekvensbeskrivningen är tillräckligt heltäckande och har inget att anmärka på den. Karleby storindustrialområde har i Mellersta Österbottens landskapsplan angetts som ett område för industriverksamhet med betydande miljökonsekvenser och enligt landskapsplanens utvecklingsprincip ska storindustrin utvecklas på sin nuvarande plats i närheten av hamnen och bannätet. På området finns fungerande logistiska förbindelser och om

litiumkemifabriken placeras på KIP-området medför det synergifördelar inte bara när det gäller trafikförbindelser utan också bl.a. energianskaffning och avloppsvatten.

Karleby stad anser att konsekvensbeskrivningen är heltäckande och staden har inget att anmärka på MKB-beskrivningen. Alternativen ALT1 och ALT3 är i stor utsträckning likadana och skiljer sig i huvudsak vad gäller utnyttjandet av analsimsanden. Av MKB-beskrivningen framgår inte helt och hållet hur analsimsanden kommer att utnyttjas i olika konstruktioner, men i beskrivningen har det framförts att Keliber utreder produktifiering av analsimsanden och användning av den inom byggindustrin och vattenbehandling. Staden uppmuntrar fortsatt samarbete med forskningsinstitut. Att utnyttja analsimsanden i hamnfältets konstruktioner är en positiv sak, eftersom den kan ersätta en betydande mängd jungfruliga naturresurser.

Behandlingen av avloppsvatten i anläggningen bör genomföras med bästa användbara teknik så att utsläppen av skadliga ämnen till havet inte ligger på skadlig nivå. Om avloppsvattnet behandlas genom indunstning, bör indunstningsresten levereras för behandling till en aktör med behörigt tillstånd. Anläggningen bör delta i den gemensamma kontrollen av luftkvaliteten i Karleby samt i bioindikatoruppföljningen och andra gemensamma kontroller. Om anläggningen släpper ut avloppsvatten i havet bör anläggningen också delta i den gemensamma kontrollen av havsområdet.

K.H. Renlunds museum påpekar att i konsekvensbeskrivningens beskrivning av nuläget har man inte beaktat de värdefulla byggda kulturmiljöerna i närheten av Yxpila storindustriområde, såsom det kvarterksområde som företräder det äldsta skiktet av bostadsområdet i Yxpila och de byggda kulturmiljöerna av riksintresse, Sandstrands villaområde och Stenängens småhusområde från 1960-talet (RKY). På grund av att RKY-områdena inte har beaktats anses granskningen av närområdets byggda kulturmiljö vara bristfällig.

Dumplingen av analsimsand har direkt inverkan på fornminnesregistrets objekt nr 2377 Svanen (trävrak) som ligger på dumpningsområdet och som ska beaktas som ett kulturarvsobjekt. I de utredningar som görs måste man beakta de skadliga konsekvenserna för objektet och nämna de saker som konstaterats tillsammans med museimyndigheterna i överläggningarna enligt tillståndet enligt vattenlagen (LLSAVI/4924/2014).

Situationen beträffande inventeringen av fornlämningar i Mellersta Österbotten är bristfällig när det gäller såväl landarkeologi som kulturarv under vatten och i strandlinjen, så i MKB-beskrivningen är det skäl att beakta behoven av att inventera kulturarvet. Trots att det är osannolikt att land- eller marin arkeologiska objekt finns på projektområdet, bör man i bedömningen beakta även förekomsten av eventuella tidigare oidentifierade objekt i enlighet med lagen om fornminnen (295/1963, 145).

Karleby Hamn Ab konstaterar att Kemiravägen är i Karleby Hamn Ab:s besittning och är definierad som hamnområde, som även trafikeras av andra fordon än sådana som lämpar sig för sedvanlig användning i trafiken. Ökad trafik på södra delen av Kemiravägen betraktas som en utmaning med tanke på trafiksäkerheten och ökar vägunderhållet. Det föreslås att transportera styrs via Silverstensbuktsvägen, Outokumpuvägen och norra delen av Kemiravägen.

Att analsimsand utnyttjas i hamnkonstruktionerna betraktas som en positiv sak, om materialet kan placeras på ett tryggt sätt i hamnmiljön, i överensstämmelse med de tekniska målen och med beaktande av miljösynpunkterna. Utnyttjande av materialet förutsätter nya miljötillstånd för hamnen, eftersom det gällande tillståndet inte möjliggör lagring av analsimsand på hamnområdet. Karleby Hamn och Keliber måste också tillsammans utarbeta en plan för byggnadssättet, där den stegvisa utbyggnaden beaktas så att hänsyn tas till såväl hamnens som Kelibers behov. Utnyttjandet av analsimisand kommer att förutsätta att bl.a. mellanbankar anläggs.

Neste Oil Abp terminalen i Karleby påpekar att terminalen utgör ett stort lager- och behandlingsområde för brännbara vätskor och upplagringen av bränsle är förenad med risk för en storolycka. Den planerade fabriken skulle ligga i Neste Abp:s omedelbara närhet söder om terminalområdet, så bolaget ber att de tidigare utlåtandena ska beaktas. Anmärkningarna i Nestes tidigare utlåtanden har inte utretts till alla delar i MKB-beskrivningen och till dessa delar är bedömningen bristfällig.

NTM-centralen i Egentliga Finland, fiskeritjänster, anser att projektets konsekvenser för fiskerihushållningen har bedömts tillräckligt noggrant och utifrån tillräckliga bakgrundutredningar. Konsekvenser kan i någon mån uppkomma av värmebelastningen från kondensvatten som leds ut i havet, vilket i teorin kan öka primärproduktionen i området och bidra till att försämra statusen hos sikens fortplantningsområden. Dessutom kan värmebelastningen fördröja isbildningen i utsläppsområdet, vilket likaså kan påverka sikens fortplantning. När det gäller användningen av analsimsand i hamnkonstruktionerna bör det säkerställas att metallbelastning inte uppkommer ens på lång sikt. Dessutom bör dagvatten från fabriksområdet behandlas med ändamålsenliga metoder för att minimera belastningen från sediment och näringsämnen som når havet. Om projektet förverkligas bör dess konsekvenser för havsområdets status, fiskbeståndet (framför allt sikens fortplantning) och fisket övervakas t.ex. som en del av den gemensamma kontrollen av området.

Trafikledsverket anser att projektets konsekvenser för landsvägs- och järnvägstrafiken har bedömts tillräcklig i beskrivningen och ber att Trafikledsverkets utlåtande om MKB-programmet ska beaktas i den fortsatta projektplaneringen.

NTM-centralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för trafik och infrastruktur, konstaterar att projektets konsekvenser för trafiken i huvudsak har bedömts tillräckligt i beskrivningen. Av vägnätet är sv 63 i Kaustby tätort känsligast för en trafikökning och ytterligare tung trafik kan försämra trafiksäkerheten och öka olycksrisken. Av alternativen har ALT3 större konsekvenser för trafiken utanför KIP-området, när analsimsand transporteras inte bara till KIP-området utan också utanför det för utnyttjande och dumpning.

Åtgärder för att förebygga försämrade trafiksäkerhet är dåligt presenterade i beskrivningen. Konkreta åtgärder för att bevara trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken kunde dock ha bl.a. minska den olägenhet som invånarna inom influensområdet upplever.

NTM-centralen i Södra Österbotten, vattentjänster, konstaterar att cirka 50 m från den planerade litiumkemifabriken ligger Patamáki grundvattenområde (1027251) som

är viktigt för vattenförsörjningen (klass 1). Grundvattennivån i planeringsområdet är som högst i den östra delen, där den är under 1,5 m från markytan. Grundvattnet i området strömmar västerut, bort från grundvattenområdet.

Projektet bedöms inte ha några konsekvenser för grundvattnets kvalitet eller mängd under driften. Möjliga konsekvenser under driften är olycksituationer där skadliga ämnen kan nå marken och grundvattnet. Vattentjänsterna påminner också om miljöskyddslagens förbud mot att förorena grundvatten (1:17 §).

NTM-centralen i Södra Österbotten, miljöskyddscentralen, anför att om bara en fabriksbyggnad uppförs i det första skedet borde bullerkonsekvenserna modelleras i fråga om bägge fabriksbyggnaderna i tillståndsansökan, för att bullerkonsekvenserna för störda objekt ska kunna bedömas.

Källuppgifterna för kalkylerna i modelleringen av luftkvaliteten har inte motiverats, så det går inte att bedöma om modelleringarna är korrekta. Enligt miljöskyddsenshetens beräkningar skulle anläggningens kväveoxidutsläpp vara cirka 87 ton per år och utsläppen av inandningsbara partiklar (PM10) cirka 2,5 ton per år när anläggningen är i oavbruten drift. Då skulle kväveoxidutsläppen utgöra cirka 15 % av Yxpilaanläggningarnas nuvarande kväveoxidutsläpp och partikelutsläppen 9 %. Anläggningens utsläpp i luften kan således inte betraktas som så ringa som konstateras i MKB-beskrivningen och utsläppen i luften måste bedömas mer ingående i tillståndsansökan.

I litiumkemifabriken uppkommer varje år en betydande mängd avfall i form av analsimsand. Skillnaden mellan alternativen ALT1 och ALT3 är liten, för i bägge alternativen kräver utnyttjande att analsimsanden uppfyller vissa kvalitetskriterier, som definieras fallspecifikt i miljötillstånden för objekten där sanden utnyttjas. Till litiumkemifabrikens miljötillståndsansökan bör det fogas en plan, som säkerställer kraven på analsimsanden innan den levereras för att utnyttjas i hamnbassängen eller någon annanstans, för i princip får analsimsand inte placeras i hamnbassängen innan en utomstående expert har konstaterat dess kvalitet och att kvaliteten är jämn. I ansökan bör det också presenteras en plan för hur man gör om analsimsanden inte uppfyller kraven på utnyttjande, samt uppgifter om behandlingen av analsimsand som uppkommer i startskedet, eventuell behövlig mellanlagring och vart den levereras.

Det hade bedömts att skillnaderna mellan ALT1 och ALT3 är betydande vad gäller utnyttjandet av naturresurser, trots att analsimsanden utnyttjas i hamnkonstruktionerna även i ALT3. I bedömningen beaktade man inte att analsimsanden eventuellt kan utnyttjas även utanför KIP-området och om analsimsanden inte uppfyller kvalitetskriterierna, kan placering av den i hamnen inte anses vara av så positiv och stor betydelse. Om analsimsanden transporteras som returlast till koncentrattransporterna, blir skillnaden i utnyttjande mycket liten, rentav obefintlig. Även miljörisken av utnyttjandet av analsimsanden vore mindre, om det sker längre från vattendragen. Beskrivningens skillnad mellan ALT1 och ALT3 förefaller kraftigt överdimensionerad.

I den inlämnade åsikten konstateras att det inte kan uteslutas att skadliga ämnen når Patamäki vattentäkt, eftersom det bl.a. inte finns några avbrott i berget på grundvattenområdet som helt skulle hindra vattnet från att röra sig mellan Patamäki

och industriområdets grundvattenområden. Man vet inte med säkerhet på vilka vägar vattnet når vattentäkten och till följd av de små nivåskillnaderna hos grundvattnet kan även små förändringar förskjuta vattendelaren. Jordmånen i området är sand som leder vatten bra och grundvattennivån ligger nära markytan. Eventuella skadliga ämnen som hamnar i marken kan således lätt nå grundvattnet.

Patamáki dricksgrundvattenområde bör skyddas så att fabriken verksamhet inte utgör någon fara för det. Räcker enbart asfalt eller något motsvarande material så att vätskor och/eller andra skadliga ämnen inte når Patamáki dricksgrundvattenområde? När det gäller damm från fabriken och dess spridning anges det inte tillräckligt tydligt i beskrivningen huruvida farliga skadliga från verksamheten når grundvattenområdet.

BEDÖMNINGENS TILLRÄCKLIGHET OCH KVALITET

Konsekvensbeskrivningen (Envineer Oy 6.3.2020) uppfyller de krav på konsekvensbeskrivningens innehåll som föreskrivs i 19 § i MKB-lagen (252/2017) och i 4 § i MKB-förordningen (277/2017), och den har behandlats på det sätt som MKB-lagstiftningen kräver. Beskrivningen har utarbetats på basis av bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande om det. Osäkerhetsfaktorer och brister i källuppgifterna och de granskade alternativen har gjort det svårt att dra slutsatser om betydande miljökonsekvenser. Kontaktmyndigheten anser ändå att projektets betydande miljökonsekvenser kan identifieras utifrån den bedömning som gjorts och att en motiverad slutsats kan utarbetas, eftersom bristerna i beskrivningen är av sådan art att de kan rättas till i samband med den fortsatta projektplaneringen.

I fråga om bristfälliga bedömningar eller konsekvensbeskrivningens kvalitet konstaterar kontaktmyndigheten följande:

Alternativ som ska granskas och nuvarande tillstånd

Kontaktmyndigheten har i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet förutsatt att uppgifter om den årliga mottagningskapaciteten av analsimsand på de deponeringsområden som presenterats i alternativen och hur länge områdena kan ta emot material bör införas i bedömningsbeskrivningen. Dessutom bör uppgifter om eventuella mellanlagringsplatser, deras konstruktioner och lagringstider framföras, om analsimsanden inte kan levereras direkt till återvinningsobjektet. I fråga om alternativ ALT3 bör uppgifterna om andra mottagningsplatser preciseras i mån av möjlighet.

I konsekvensbeskrivningen presenteras inga mellanlagringsplatser för analsimsand på det sätt som kontaktmyndigheten förutsätter och i beskrivningen förekommer motstridiga uppgifter om mellanlagringsområdena. I beskrivningen av alternativen konstateras i alternativ ALT1 att analsimsand kan mellanlagras på kemifabriken eller hamnens område före den utnyttjas (s. 49), medan det bl.a. i bedömningen av konsekvenserna för jordmånen (s. 84) konstateras att analsimsand inte lagras på kemifabriken område. Kontaktmyndigheten anser att beskrivningen av mellanlagringsplatserna för analsimsand är bristfällig.

I alternativ ALT3 utnyttjas analsimsand inte bara i hamnkonstruktionerna utan också i KIP-områdets tillståndspliktiga fältkonstruktioner (ej fyllning av bassängerna) och analsimsand levereras också till andra tillståndspliktiga platser för dumpning och/eller utnyttjande. I beskrivningen anges dock inte närmare vilka områden som avses med KIP-områdets fältkonstruktioner. När det gäller andra mottagningsplatser konstateras platsens maximala avstånd från litiumkemifabriken i konsekvensbeskrivningen, men i övrigt har uppgifterna om mottagningsplats inte preciserats. Konsekvensbeskrivningen innehåller inte heller några uppgifter om mottagningskapaciteten eller leveransvolymerna i fråga om analsimsand till KIP:s fältkonstruktioner eller huruvida analsimsand levereras samtidigt till både hamnkonstruktionerna och andra alternativa platser.

Kontaktmyndigheten påpekar att de bristfälliga uppgifterna om alternativ ALT3 avsevärt försämrar tillförlitligheten hos bedömningen av alternativets konsekvenser och möjligheten att jämföra de olika alternativen särskilt vad gäller konsekvenserna för ytvatten, buller, trafik och utnyttjande av naturresurser.

Enligt beskrivningen är den totala dumpningsvolymen i Silverstens hamnområde 1,2 mn m³ enligt Karleby Hamns gällande miljötillstånd. Om endast analsimsand används för fyllningen, skulle det kalkylmässigt ta knappt tre år att fylla området enligt tillståndet, eftersom det uppkommer 420 000 m³ analsimsand per år. På området för tillstånd II enligt vattenlagen kan dessutom 6,6 mn m³ användas för dumpning, men det finns inte gällande miljötillstånd för utnyttjande av analsimsand på hela området.

Kontaktmyndigheten påpekar att hamnens årliga mottagningskapacitet inte har bedömts klart och tydligt i konsekvensbeskrivningen. Också tillståndsuppgifterna som gäller utnyttjandet av analsimsand är inexakta. I konsekvensbeskrivningens punkt 3.2 (tillstånd och beslut som behövs) konstateras att det finns ett gällande miljötillstånd för utnyttjande av analsimsand på området för Karleby Hamns tillstånd I enligt vattenlagen, men utnyttjande av analsimsand på andra ställen eller i andra konstruktioner förutsätter nytt miljötillstånd eller att de gällande miljötillstånden ändras. I punkt 2.3.9. (utsläpp) konstateras emellertid att det finns ett gällande miljötillstånd för utnyttjande av analsimsand i hamnens konstruktioner, trots att tillståndet gäller endast en del av det planerade fyllnadsområdet i hamnen.

Kontaktmyndigheten anser att de granskade alternativen är delvis ostrukturerade och möjligheterna att använda analsimsand är osäkra på grund av att de är beroende av andra aktörers tillstånd att ta emot analsimsand vad gäller såväl mottagningskapacitet som analsimsandens lämplighet.

Konsekvenser för ytvatten

Kontaktmyndigheten anser att bedömningen av ytvatten är tillräcklig när det gäller avledningen av kyl- och dagvatten, men anser att bedömningen av konsekvenserna för vattendragen av utnyttjandet av analsimsand är delvis bristfällig.

Enligt konsekvensbeskrivningen utnyttjas analsimsand i hamnkonstruktionerna i sådana objekt där den lämpar sig både tekniskt och med tanke på miljödugligheten. Det har gjorts en riskbedömning av utnyttjandet av analsimsand i hamnmiljön, men bedömningen har inte bifogats beskrivningen och resultaten av bedömningen

presenteras endast i stora drag i beskrivningen. I beskrivningen konstateras bl.a. att enligt den beräkning som gjorts är det möjligt att små halter av skadliga ämnen transporteras vidare från analsimsandfyllningen, men de kalkylerade halterna underskrider bl.a. de ekologiska rekommendationerna och miljökvalitetsnormerna för ytvatten. Ökningen av skadliga ämnen överskrider inte nivån för bakgrundshalter, och i havsvattnet i närheten av bankområdet bedöms inte förekomma arsenik- och zinkhalter som överskrider bestämningsgränserna. Litiumhalter som skiljer sig från bakgrundshalterna kan förekomma i havsvattnet nära bankområdet i situationer med maximal belastning, men detta bedöms inte skada människor eller vattenorganismer.

Av beskrivningen framgår inte om riskbedömningen har gjorts för fyllnadsmängden enligt tillstånd I enligt vattenlagen (1,2 milj. m³) eller för hela det område där analsimsand kommer att placeras enligt MKB-förfarandet. I beskrivningen anges inte heller hur mycket analsimsand avsikten är att placera i hamnkonstruktionerna i förhållande till andra fyllnadsmaterial och hur eventuella olika material har beaktats i riskbedömningen. I bedömningen anges inte heller hur mycket de kalkylerade halterna av skadliga ämnen kommer att öka i havsvattnet och det presenteras ingen karta över spridningen av skadliga ämnen.

Med beaktande av de ovannämnda osäkerhetsfaktorerna påpekar kontaktmyndigheten att bl.a. till följd av den begränsade presentationen av resultaten av riskbedömningen är bedömningen som gäller ytvatten förenad med betydande osäkerhetsfaktorer när det gäller utnyttjandet av analsimsand, som bör preciseras i den fortsatta projektplaneringen och miljötillståndsfasen.

Konsekvenser för landskap och kulturmiljö

I beskrivningen presenteras inget influensområde och inga värdefulla kulturmiljöer i närområdet. Enligt konsekvensbeskrivningen finns det ett fornminnesobjekt på dumpningsområdet för analsimsand, men konsekvenserna för objektet har inte bedömts, eftersom utvidgningen av hamnen är Karleby Hamns projekt.

K.H. Renlunds museum anser att granskningen av närområdet är bristfällig, eftersom de värdefulla byggda kulturmiljöerna i närområdet inte har beskrivits i bedömningen. I beskrivningen har man inte heller bedömt konsekvenserna för objekt nr 2377 Svanen (trävrak) i registret över fornlämningar, som ligger på dumpningsområdet för analsimsand, trots att dumpningen påverkar det direkt.

Kontaktmyndigheten är av samma åsikt som muséet och konstaterar att man i beskrivningen borde ha presenterat de värdefulla kulturmiljöer som finns på influensområdet samt projektets konsekvenser för de värdefulla kulturmiljöerna och kulturarvsobjektet på dumpningsområdet för analsimsand, eftersom det i projektet har föreslagits verksamhet som direkt påverkar objektet i fråga. I den fortsatta projektplaneringen bör också projektets konsekvenser för objekt nr 2377 Svanen (trävrak) i registret över fornlämningar utredas, såsom muséet har konstaterat i sitt utlåtande.

I den fortsatta planeringen bör man också beakta att situationen när det gäller inventeringar av fornlämningar i Mellersta Österbotten är bristfällig och även om det är osannolikt att det finns land- eller marinarkeologiska objekt på projektområdet, bör

man i miljötillståndsfasen beakta även förekomsten av eventuella tidigare oidentifierade objekt i enlighet med lagen om fornminnen.

Konsekvenser för luft och klimat

Projektets utsläpp i luften har bedömts med spridningsmodeller över utsläppen av damm från bl.a. behandlingen och transporten av råmaterial och lastningen av produkter samt över kvävedioxider och partiklar från processerna. I spridningen av dammutsläpp har man beaktat de sammantagna konsekvenserna med andra aktörer på området genom att utnyttja material från luftkvalitetsstationen i Yxpila, men i modelleringen av utsläpp i luften från kemifabrikens processer har man inte beaktat andra utsläppskällors inverkan.

På området finns flera industriaktörer och enligt konsekvensbeskrivningen mäts kontinuerligt halterna av svaveldioxid (SO₂), inandningsbara partiklar (PM₁₀), fina partiklar (PM_{2,5}) PM1-partiklar och kväveoxider (NO_x, NO och NO₂) på Yxpila mätstation i närheten av projektområdet. Resultaten av kontrollen av luftkvaliteten presenteras ändå inte i konsekvensbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten anser att man i bedömningen borde ha presenterat projektets konsekvenser i förhållande till de nuvarande utsläppen i luften från KIP:s industriområde vad gäller både haltökningarna och de totala årliga utsläppen. Kontaktmyndigheten anser att bedömningen av utsläppen i luften är bristfällig till denna del och förutsätter att ovannämnda saker utreds i miljötillståndsfasen.

Enligt bedömningen är projektets inverkan på klimatet liten. Kontaktmyndigheten anser att utöver utsläpps- och spridningskalkylerna hade det varit bra att bedöma projektets konsekvenser för klimatförändringen även i större utsträckning. I bedömningen borde man också ha bedömt huruvida projektet kan bidra till att dämpa klimatförändringen eller har det enbart negativa klimatkonsekvenser eller hur kan projektet anpassas till utmaningarna från klimatförändringen.

Bullerkonsekvenser

I bullermodelleringen i ALT3 har det framförts att behandlingen av analsimsand medför bullerolägenheter när den levereras till såväl KIP-området som någon annanstans för utnyttjande, varvid bägge verksamheterna orsakar bullerkonsekvenser.

Kontaktmyndigheten påpekar att i fråga om alternativ ALT3 borde det ha angetts klart till vilken del analsimsand kommer att placeras i hamnkonstruktionerna, till vilken del sand levereras någon annanstans och levereras den samtidigt till olika objekt.

Trots att projektet enligt bedömningen av bullerkonsekvenserna inte orsakar några betydande bullerkonsekvenser, bidrar projektet till att öka de sammantagna bullerkonsekvenserna från industriområdet. Bullerolägenheterna kan förebyggas bl.a. genom produktionsbyggnadernas placering, så i den fortsatta projektplaneringen, om endast den ena produktionsanläggningen byggs i den inledande fasen, bör man för att förebygga bullerolägenheterna för bosättningen modellera även bullerkonsekvenserna av en produktionsanläggning i enlighet med kommentaren från NTM-centralens miljöskydds-enhet.

Influensområde

Enligt konsekvensbeskrivningen är de områden som granskas beroende av den miljökonsekvens som bedöms och områdena presenteras enligt konsekvensobjekt. Det granskade området har ändå inte presenterats tillräckligt tydligt, bl.a. med hjälp av kartor, för samtliga konsekvensobjekt. Kontaktmyndigheten påpekar också att influensområdena borde ha presenterats tydligt i konsekvensbeskrivningen i fråga om alla konsekvensobjekt för att man ska kunna fastställa om bedömningen är tillräcklig.

KONTAKTMYNDIGHETENS MOTIVERADE SLUTSATS

Kontaktmyndighetens motiverade slutsats om projektets sannolika betydande konsekvenser baserar sig på kraven på konsekvensbeskrivningens innehåll i 19 § i MKB-lagen och 4 § i MKB-förordningen, de bedömningar som framförts i beskrivningen samt de inlämnade utlåtandena och åsikterna.

Kontaktmyndighetens motiverade slutsatser inkluderas i tillståndsbeslutet för projektet i enlighet med 26 § i MKB-lagen. Av tillståndsbeslutet ska framgå hur konsekvensbeskrivningen och den motiverade slutsatsen har beaktats som helhet.

Enligt bedömningen orsakar projektet inga betydande miljökonsekvenser. Enligt uppgifterna i beskrivningen, samrådet och den egna granskningen innehåller bedömningarna emellertid osäkerhetsfaktorer som gör att kontaktmyndigheten förutsätter att den projektansvariga i den fortsatta projektplaneringen och i samband med de tillståndsförfaranden som gäller projektet beaktar i synnerhet följande konsekvenser som framförts i slutsatserna:

Slutsatser om projektets betydande miljökonsekvenser samt motivering till dem

Konsekvenser för ytvatten

Enligt beskrivningen är projektets inverkan på ytvattnet liten och konsekvensbedömningen innehåller inga särskilda osäkerhetsfaktorer. Såsom konstaterats i punkten 'bedömningens tillräcklighet och kvalitet' anser kontaktmyndigheten emellertid att bedömningen av konsekvenserna för ytvatten är snäv och att den har brister som försämrar bedömningen av konsekvensernas betydelse.

Efter bedömningsprogramfasen har projektets avloppsvattenbehandlingsmetod ändrats så att avloppsvattnet från processen indunstas och behandlingen av det orsakar inga utsläpp till vattendrag. Detta minskar betydligt projektets konsekvenser för ytvattnet. Enligt konsekvensbeskrivningen uppkommer projektets konsekvenser för vattendragen av byggande, avledning av kyl- och dagvatten samt utnyttjande och dumpning av anslimsand.

Avledningen av kylvatten har bedömts orsaka en temperaturökning på 2-3 °C i KIP-områdets södra avlopps- och kylvattenbassänger och 0,2 °C i havsområdet. Inverkan har bedömts som relativt liten för havsområdet och det konstateras att den berör ett begränsat område. Det konstateras att dagvattnet inte avviker avsevärt från den nuvarande belastningen från storindustrins kyl- och dagvattenavlopp och konsekvenserna har bedömts som betydelselösa.

Analsimsandens tekniska egenskaper och miljöduglighet har utretts åren 2016-2017. Enligt de resultat som erhöles då var det endast analsimsandens arsenikhalter som tangerade tröskelvärdena enligt PIMA-förordningen. I fråga om andra skadliga ämnen underskreds tröskelvärdena. I de pilotförsök rörande lösligheten för hydroxid som gjordes 2019 underskreds analsimsandens lösligheter till alla delar gränsvärdena för inert avfall som deponeras på avstjälningsplatser. I konsekvensbeskrivningen hänvisas också till riskbedömningen som gäller återvinning i hamnmiljön, enligt vilken användningen av analsimsand i hamnkonstruktionerna inte medför att miljönormerna för havsvatten överskrids. Konsekvenserna för ytvatten av alternativen ALT1 och ALT3 har också bedömts vara av liten betydelse.

NTM-centralens miljöskydds-enhet har ansett att analsimsand får inte placeras i hamnbassängen innan en utomstående expert har säkerställt dess kvalitet och att kvaliteten är jämn. Till litiumkemifabrikens miljö-tillståndsansökan bör det fogas en plan, som säkerställer kraven på analsimsanden innan den levereras för att utnyttjas i hamnbassängen eller någon annanstans. I ansökan bör det också presenteras en plan för hur man gör om analsimsanden inte uppfyller kraven på utnyttjande.

När man beaktar att det inte finns något pilotförsök eller mer omfattande forskningsrön som gäller analsimsandens kvalitet eller halter av skadliga ämnen och att det inte av beskrivningen framgår för vilken mängd analsimsand som riskbedömningen gjorts samt de brister i anslutning till bedömningen som nämns i punkten 'bedömningens tillräcklighet och kvalitet', anser kontaktmyndigheten att de konsekvenser för vattendragen som orsakas av projektet och särskilt alternativ ALT1 är förenade med betydande osäkerhetsfaktorer som gör att de faktiska konsekvenserna för ytvatten kan vara mer betydande än vad som angetts i bedömningen. Konsekvenserna är dock av sådan art att de kan klarläggas i samband med behandlingen av det miljö-tillstånd som ska sökas för projektet samt med hjälp av tillräcklig uppföljning under driften.

Kontaktmyndigheten förutsätter att man i samband med det miljö-tillstånd som ska sökas för litiumkemifabriken utreder de saker som NTM-centralens miljöskydds-enhet påpekat. I de utredningar som görs i samband med tillstånds-förfarandet bör man också beakta att det fyllnadsområde som angetts under MKB-förfarandet är betydligt större än fyllnadsområdet enligt det gällande tillståndet, varvid även konsekvenserna av att skadliga ämnen i analsimsanden når havsområdet kan avvika avsevärt från de tidigare riskbedömningarna. Bedömningen av analsimsandens konsekvenser för havsvattnet bör preciseras även till denna del. På lång sikt kan de skadliga ämnena ha konsekvenser även för metallbelastningen på vattenorganismer och fiskbestånd, så i tillståndsansökan som gäller utnyttjande av analsimsand bör en plan för kontroll av konsekvenserna för fiskbeståndet och vattenorganismerna presenteras.

I den fortsatta projektplaneringen måste man också beakta att utnyttjandet av analsimsand i hamnkonstruktionerna inte får medföra olägenheter för andra aktörers verksamhet på området, bl.a. vattenkvaliteten i havsvattentäkten på KIP-området.

Bedömningen av konsekvenserna för ytvatten och alternativens jämförbarhet försämras också av de bristfälliga uppgifterna om var analsimsanden som i alternativ ALT3 ska levereras någon annanstans ska placeras och i vilka mängder. Om

analsimsanden som levereras någon annanstans placeras på ett markområde, är konsekvenserna för ytvatten i princip mindre i alternativ ALT3 än i ALT1.

Konsekvenser för utnyttjande av naturresurser

Utnyttjandet av analsimsand anses vara en del av den cirkulära ekonomin, vilket i princip är en positiv sak med tanke på miljökonsekvenserna. Konsekvenserna för naturresurser har också i alternativ ALT1 bedömts vara stora och positiva, eftersom analsimsanden ersätter jungfruliga naturresurser. Konsekvenserna av ALT3 har bedömts vara medelstora och negativa, eftersom analsimsanden inte utnyttjas som material helt och hållet.

Kontaktmyndigheten förenar sig med bedömningen i konsekvensbeskrivningen så till vida att om analsimsanden är av sådan art att den lämpar sig för hamnkonstruktionerna är konsekvenserna av ALT1 positiva för utnyttjandet av naturresurser. När man emellertid beaktar de osäkerhetsfaktorer som hänför sig till analsimsandens art och deponeringsplatsen i ALT3 kan skillnaderna mellan alternativen ALT1 och ALT3 utifrån de uppgifter som presenterats i beskrivningen inte bedömas på ett tillförlitligt sätt och skillnaderna mellan alternativen kan i princip inte betraktas som så betydande som vad som anförts i bedömningen.

NTM-centralens miljöskydds-enhet har påpekat de skillnader som hänför sig till konsekvensernas betydelse i bedömningen, eftersom analsimsand utnyttjas i hamnkonstruktionerna också i alternativ ALT3. I bedömningen har man bl.a. inte beaktat att utnyttjandet av analsimsand även på andra ställen än i hamnkonstruktionerna kan ersätta jungfruliga naturresurser eller så kan konsekvenserna även i övrigt vara positiva för miljön. Om analsimsanden inte uppfyller kvalitetskriterierna för att användas som fyllning i hamnen, kan placering i hamnen inte heller anses vara av positiv och stor betydelse. Då kan miljökonsekvenserna av utnyttjande enligt alternativ ALT3 vara rentav mindre än i alternativ ALT1, om analsimsanden placeras på en tillståndspliktig mottagningsplats.

Analsimsandens halter av skadliga ämnen har fastställts i pilotförsök, där man på grund av de små mängderna undersökt material inte kan dra tillförlitliga slutsatser om dess användbarhet i hamnkonstruktioner, och analsimsandens lämplighet för detta återvinningsobjekt bör granskas i miljötillståndsfasen på det sätt som konstaterats i punkten 'konsekvenser för ytvatten'. I den fortsatta planeringen är det också skäl att utreda alternativa deponeringsplatser eller utnyttjandemetoder för analsimsanden, såsom bl.a. Karleby stad har konstaterat i sitt utlåtande.

Konsekvenser för trafik

Under driften av projektet består landsvägstrafiken av persontrafik till följd av arbetsresor (cirka 50 fordon per dag i en riktning) samt av transport av spodumenkoncentrat och tunga transporter av kemikalier, råmaterial och avloppsvattnets industningsrest (cirka 20 transporter per dag i en riktning) samt i alternativ ALT3 av transporter av analsimsand, uppskattningsvis cirka 29 lass per dag. I bedömningen av konsekvenserna för trafiken har antalet transporter av analsimsand som levereras till hamnkonstruktionerna inte angetts, eftersom analsimsanden transporteras bara över Kemiravägen och inte heller i övrigt används

några allmänna vägar utanför KIP-området för transporter. I samband med bedömningen av konsekvenserna för luften har antalet transporter från kemifabriken till hamnen uppskattats till 3 lass i timmen, men det dagliga antalet arbetstimmar framgår inte av bedömningarna.

Enligt bedömningen har projektets konsekvenser för trafiken bedömts vara små eller medelstora på olika vägavsnitt. De mest betydande, dvs. medelstora konsekvenserna har bedömts drabba stamväg 63 vid Kaustby tätort, KIP-området och i alternativ ALT3 området vid Hamnvägen.

Kontaktmyndigheten anser att bedömningen går i rätt riktning. I bedömningen borde man emellertid ha presenterat antalet transporter som förorsakas av att analsimsand levereras till hamnområdet, eftersom transportererna går över Kemiravägen och på vägavsnittet inom KIP-området, mellan anläggningsområdet och hamnen, finns det aktörer som påverkas av transportererna.

Olika aktörer på KIP-området anser i sina utlåtanden att de transportrutter på KIP-området som angetts i beskrivningen är utmanande med tanke på trafiksäkerheten och underhållet av trafikleden och man begär att transportrutterna ska ändras. Kontaktmyndigheten förutsätter också att man granskar möjligheterna att flytta transportererna på KIP-området till en rutt som orsakar så små olägenheter som möjligt för de andra aktörerna på området och för trafiksäkerheten. I granskningen bör man också beakta de dammolägenheter som transportererna orsakar för olika aktörer.

I beskrivningen anges just inga åtgärder för att förebygga försämrad trafiksäkerhet, trots att kontaktmyndighetens i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet förutsatte att man ska identifiera riskkänsliga objekt och försöka hitta konkreta sätt att förbättra trafiksäkerheten. Kontaktmyndigheten påpekar också att eventuella konkreta åtgärder som främjar trafiksäkerheten borde ha granskats i beskrivningen.

När det gäller alternativ ALT3 försämras tillförlitligheten hos bedömningen av konsekvenserna för trafiken av bristfälliga uppgifter om mängden analsimsand som levereras till andra ställen än hamnkonstruktionerna och om deponeringsplatsen. Detta försämrar också bedömningen av skillnaderna mellan alternativen ALT1 och ALT3.

Konsekvenser för luft och klimat

Utsläppen i luften från kemifabrikens verksamhet består av bl.a. partiklar, kväveoxider och koldioxid och de orsakas av bl.a. värmebehandling och hydrometallurgiska processer. Dessutom orsakas utsläpp i luften av avgaser från trafiken samt behandling och transport av råmaterial och av dammutsläpp från lastningen av produkter.

Utsläppen i luften från verksamheten och konsekvenserna för luftkvaliteten och klimatet har bedömts som små. Det har konstaterats att de mest betydande utsläppen i luften orsakas av kväveutsläpp från konversionen i kemifabriken, trafiken samt transportererna av analsimsand till hamnen och byggandet av hamnkonstruktionerna. Konsekvenserna för luftkvaliteten i de närmaste bostadsområdena har bedömts som små.

Konsekvenserna har bedömts bl.a. genom modellering av spridningen av dammutsläpp, kvävedioxid och partiklar. I beskrivningen har man presenterat de källuppgifter som använts för modelleringsberäkningarna i tabellform, men inga detaljerade modelleringsrapporter har fogats till beskrivningen. För kvävedioxid och partiklar (PM₁₀) har man presenterat de maximala halter som utsläppen ger upphov till i förhållande till de referensvärden som baserar sig på gränsvärdena för luftkvaliteten, men de totala årliga utsläppsmängderna presenteras inte. Den maximala kvävedioxidhalten på marknivå har uppskattats till 1,78 µg/m³ då referensvärdet är 40 µg/m³. Den högsta partikelnivån har uppskattats till 0,045 µg/m³ då årsmedelvärdets jämförelsevärde är 40 µg/m³. De sammantagna konsekvenserna av utsläppen i luften från de olika aktörerna inom influensområdet har inte bedömts. Kemifabrikens kalkylerade koldioxidutsläpp har uppskattats till 28 700 ton per år, vilket är cirka 8 % av koldioxidutsläppen i Karleby 2017, trafiken undantagen.

NTM-centralens miljöskydds-enhet har konstaterat att källuppgifterna för kalkylerna i modelleringen av luftkvaliteten har inte beskrivits, så det går inte att bedöma om modelleringarna är korrekta. Enligt miljöskydds-enhetens beräkningar skulle anläggningens kväveoxidutsläpp vara cirka 87 ton per år och utsläppen av inandningsbara partiklar (PM₁₀) cirka 2,5 ton per år när anläggningen är i oavbruten drift. Då skulle kväveoxidutsläppen utgöra cirka 15 % av Yxpilaanläggningarnas nuvarande kväveoxidutsläpp och partikelutsläppen 9 %.

Kontaktmyndigheten omfattar miljöskydds-enhetens åsikt och konstaterar att det finns osäkerhetsfaktorer i bedömningen på grund av de bristfälligt beskrivna källuppgifterna. Det är fråga om en ny process som man inte har tidigare erfarenheter av så osäkerhetsfaktorerna hos källuppgifterna kan vara betydande. När man dessutom beaktar miljöskydds-enhetens uppskattningar av bl.a. anläggningens årliga utsläpp, särskilt kväveoxid, kan konsekvenserna inte betraktas som små och konsekvenserna för luften kan vara mer betydande än vad som angetts i bedömningen.

Med beaktande av att det är fråga om en ny process förutsätter kontaktmyndigheten att man i den fortsatta planeringen iakttar försiktighetsprincipen i fråga om utsläppen i luften och att de följs i tillräcklig utsträckning. I miljötillståndsfasen bör de källuppgifter som används vid beräkningen av utsläpp i luften preciseras och vid beräkningen bör man beakta de sammantagna konsekvenserna från aktörerna inom projektets influensområde. I tillståndsfasen bör man också presentera ett tillräckligt heltäckande uppföljningsprogram och åtgärdsförslag för att lindra utsläppen i luften.

Olyckssituationer

I beskrivningen presenteras potentiella undantagssituationer och farliga situationer samt de risker som de orsakar och beredskapen för dem. På kemifabrikens område försöker man förebygga trafikolyckor genom att i mån av möjlighet planera transportrutterna så att de inte korsar varandra. I olyckssituationer hindras eventuella skadliga ämnen från att hamna i avloppet genom att avloppet stängs och dagvattnet leds till en reservbassäng. Särskild uppmärksamhet fästs vid beredskap för bränder och behandling och upplagring av antändliga kemikalier, eftersom Nestes bränsleterminal, Karleby Energis kraftverk och järnvägen finns på grannfastigheterna.

Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk har påpekat att objekt i grannskapet som orsakar särskild fara kan i en eventuell olycksituation orsaka kraftig värmestrålning. Det är också möjligt att giftig gas sprider sig från TFÄ-bangården till området i en olycksituation.

Projektet förläggs till ett område där det på grannfastigheterna förekommer verksamhet som är känslig för störnings- och olycksituationer. Dessutom ligger fabriksområdet i omedelbar närhet av ett grundvattenområde som är viktigt för vattenförsörjningen, så olycksituationer kan ha konsekvenser även för grundvattnet. Kontaktmyndigheten förutsätter också att man identifierar riskfaktorer för det närliggande grundvattenområdet och riskfaktorer som beror på sammantagna konsekvenser från de olika aktörerna på grannfastigheterna. När det gäller känsliga kemikalier bör man i planeringen beakta tillräckliga skyddsavstånd till andra aktörer samt de saker som det regionala räddningsverket framfört i sitt utlåtande om tillgången till släckvatten, tillräcklig kapacitet att ta till vara släckavloppsvatten samt två av varandra oberoende tillfartsvägar.

Projektets genomförbarhet

De mest betydande miljökonsekvenserna och osäkerhetsfaktorerna med tanke på den fortsatta projektplaneringen och projektets genomförbarhet hänför sig till vidarebehandlingen och utnyttjandet av analsimsand. Med beaktande av vad som konstaterats i den motiverade slutsatsen går det inte att dra några tillförlitliga slutsatser om vilket av de alternativ som presenterats i bedömningen som är bäst med tanke på miljökonsekvenserna.

Kontaktmyndigheten anser också att man i den fortsatta projektplaneringen särskilt bör beakta att kapaciteten att lagra och utnyttja analsimsand är tillräcklig i alla driffaser och situationer så att behandlingen och utnyttjandet av analsimsand inte medför olägenheter för projektets genomförbarhet i tillståndsfasen.

Andra anmärkningar

Enligt konsekvensbeskrivningen är avsikten i projektet inte att fylla de nuvarande bassängerna på södra KIP-området, till vilka man leder bl.a. avloppsvatten från de olika aktörerna på området samt dag- och kylvatten innan det leds ut i havet. Dumpningsområdena för analsimsand ligger dock mellan bassängerna och havsområdet.

I den fortsatta projektplaneringen bör man beakta att det angivna fyllnadsområdet för analsimsand inte medför olägenheter för driften av bassängerna på KIP-området. Bassängerna bör ha en tillräckligt dimensionerad förbindelse till havsområdet och konstruktionerna får inte medföra olägenheter för iakttagandet av de gällande miljötillståndsvillkoren för områdets olika aktörer.

Den motiverade slutsatsens aktualitet

Enligt konsekvensbeskrivningen bereds miljötillståndet under MKB-förfarandet och avsikten är att produktionen i litiumkemifabriken ska starta under 2024. Trots att tillståndsfasen ligger mycket nära MKB-förfarandet bör man säkerställa att

bedömningen är aktuell i tillståndsfasen. Tillståndsmyndigheten kan begära att kontaktkommissionen ger sin åsikt om den motiverade slutsatsens aktualitet.

Kompetensen hos dem som utarbetat konsekvensbeskrivningen

De som utarbetat konsekvensbeskrivningen har tillräcklig kompetens på alla delområden som hänför sig till verksamheten. Kompetensutredningen presenteras klart och tydligt i konsekvensbeskrivningen.

INFORMATION OM KONTAKTKOMMISSIONENS MOTIVERADE SLUTSATS

NTM-centralen skickar kontaktkommissionens motiverade slutsats till den projektansvarige. Utlåtandena och åsikterna om projektet har skickats elektroniskt till den projektansvarige. Originalhandlingarna sparas och arkiveras i NTM-centralen i Södra Österbotten i elektronisk form i ärendehanteringssystemet. Kontaktkommissionens motiverade slutsats skickas också till dem som gett utlåtande.

Kungörelsen om kontaktkommissionens motiverade slutsats finns på NTM-centralen i Södra Österbottens webbplats <http://www.ely-keskus.fi/sv/web/ely/kuulutukset> (>välj området Södra Österbotten) och Karleby stads webbplats www.kokkola.fi. Den motiverade slutsatsen finns utlagd på webbplatsen https://www.ymparisto.fi/sv-FI/Arendehantering_tillstand_och_miljokonsekvensbedomning/Miljokonsekvensbedomning/MKBprojekt/Karleby_litiumkemifabrik_Karleby samt NTM-centralen i Södra Österbottens verksamhetsställe i Karleby (Kallestorg, Långbrogatan 15, 67100 Karleby).

Miljöskyddschef

Päivi Kentala

Överinspektör

Elina Venetjoki

Detta dokument har godkänts elektroniskt.

AVGIFT, GRUNDER FÖR FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH ANVISNING OM HUR MAN BEGÄR OMRÖVNING

Avgift 11 000 € (moms 0 %)

Avgiften fastställs enligt bilagan till statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer åren 2019 och 2020 (1372/2018). Enligt avgiftstabellen är avgiften för en motiverad slutsats om konsekvensbeskrivningen enligt MKB-lagen vid ett vanligt projekt (14 – 23 dagsverken) 11 000 euro.

En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan begära omprövning av avgiften hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från det att avgiften påfördes. Adress: Närings-, trafik-

och miljöcentralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser,
PB 262, 65101 Vasa, e-post: registratur.sodraosterbotten@ely-keskus.fi.

BILAGOR

Bilaga 1 Utlåtanden, åsikter och expertkommentarer

SÄNDLISTA

Keliber Oy

Envineer Oy

Karleby stad

För kännedom

De som gett utlåtande

Tämä asiakirja EPOELY/79/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/79/2018 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kentala Päivi 20.07.2020 17:56

Esittelijä Venetjoki Elina 20.07.2020 14:29